

ZONDAG
24 DECEMBER
2023

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

KERSTMIS

Een kind, een nieuw begin

Wie durft er nog te zingen van vrede?

*Kinderen nog, de ouderen
zingen tegen beter weten in
naar een gedroomde verte
en blijven hopen omdat
het hart niet anders kan.*

Gabriël Smit

VOORAF

18:45 uur

ORGELSPEL

Jac Peeters

Pastorale – J.S. Bach (1685-1750)

HARPSPEL

Dorine van Dijk

D. v Dijk

Chéris les beaux souvenirs

Kerstklokken; kaarsen aansteken

18:57 uur

INTREDELIED

*Door het donker hier gekomen
aangetrokken tot het licht,
willen wij het kind bezingen
dat op aarde vrede sticht.*

*Oude dromen, haast vervlogen,
uit een lang voorbije tijd
zingen wij ons nieuw te binnen,
door de hemel begeleid.*

WELKOM

Welkom u allen

wie u ook bent, wat u ook bezig houdt,
vanwaar ook gekomen.

Wat u ook denkt, hoe u ook gelooft
welkom vanavond hier
om in woord en lied je hart te luchten.

Welkom deze kerstavond
naar hier gekomen
om met velen samen tot jezelf te komen
en rond een kind
ons vertrouwen uit te zingen.

LIED

*En met allen die gegaan zijn
met de dromen van oudsher
zoeken wij naar nieuwe wegen
bij het lichten van zijn ster.*

*Zolang wij nog durven hopen
uitzien naar wat toekomst biedt
zullen wij ons laten leiden
door dit kind, dit licht, dit lied.*

STILTE

V. Laten we samen stil zijn ...
even niet praten, even niet bidden, niet zingen,
maar luisteren naar onszelf.
Vanwaar ben ik gekomen?
Welk verlangen heeft mij hier gebracht?
En luisteren we naar wat een kind
ons te zeggen heeft.

GEBED

V. Gij, bron van leven,
dichterbij dan wij dachten:
maak dat wij ons niet blindstaren
op wat op instorten staat,
en U niet zoeken waar U niet bent.
Ga voor ons uit, want van U is de toekomst,
laat ons naarstig zoeken naar nieuwe wegen,
met elkaar verbonden blijven in barre tijden,
uitzien naar een keerpunt ten goede:
eindelijk in vrijheid en vrede samenleven.

A. Amen, moge het zo zijn.

MESSIAANSE VISIOENEN *De stal loopt vol*

G. *Als een ster in lichte luister,
als een vurig verschiet, straalt Gij ons tegen.
Terwijl de nacht nog huivert
daagt Gij op als ons nieuw lied.*

V. Vrijwel iedereen snakt naar zin en betekenis,
naar veerkracht en geestkracht.
Geen enkele samenleving of cultuur
kan zonder visioenen of dromen
die mensen met elkaar verbinden
en richting geven voor de toekomst. *Schapen*

Kort harpspel

V. Gij die dwaalt in het donker *Jesaja 9*
heb goede moed en zij getroost.
Want een kind wordt geboren,
een zoon ons gegeven:
een mens van Godswege,
een die vrede brengt.

G. *Als een morgen aangebroken,
als het licht zonneklaar,
roos in de winter, in de woestijn ontloken
als belofte bloeit Gij daar.*

V. Wanneer de macht van de liefde
sterker wordt dan de liefde voor de macht,
dan pas zal de wereld echt veranderen.

Jimi Hendrix

Kort harpspel

V. Een twijgje schiet op *Jesaja 11*
uit de stronk van Jesse,
een nieuwe loot uit oude wortels.
Vol zal hij zijn van de goede geest,
wijs en verstandig, liefdevol en toegewijd;
de eerbied voor God straalt van hem af.
In die dagen vlijt zich de panter naast de geit,
huist de wolf bij het lam;
kalf en leeuw grazen samen,
een kind kan ze weiden.

Os en ezel

G. *Als een kind tot ons gekomen
zijt Gij ons, God en Goed,
nader, nabijer dan wij ooit durven dromen.
Liefde heet uw overvloed.*

V. Hopen is onze diepste aard
en staat of valt niet met
wat er in de wereld gebeurt.
De hoop zit ons in de ziel,
is ons in het hart gegrift en
verankerd tot voorbij de horizon.

Vaclav Havel

Kort harpspel

V. Ik zal mijn schapen leiden *Jeremia 23*
naar grazige weiden
waar ze kunnen groeien en gedijen.
Ik stel een herder over hen aan
zodat zij kunnen leven
zonder vrezen en beven
en niet langer meer verloren lopen.

Herders

G. *Als een woord dat, eens gegeven,
nog de morgen ontbiedt,
zegt Gij ons aan, de nacht niet meer te vrezen,
want uw licht dooft zij toch niet.*

V. Het verhaal van een droom
van bloemen in de winter
van ijs dat gaat breken
van hoop tegen beter weten in
van een kind dat asiel zocht en vindt.
Blijf met ons geloven in die droom.

Louis Nabbe

Kort harpspel

V. Uit Davids stam

Jeremia 23

Het kind in de kribbe

wordt een kind geboren
een rasechte herder, ware prins.
Naar recht en gerechtigheid
zal hij land en volk hoeden.
Vrede en vertrouwen brengt hij,
'Gods trouw' zal hij heten.

Maria en Jozef

LIED

*Om een mens te zijn op aarde
zonder aanzien zonder macht
is hij onder ons geboren
in de kilte van de nacht.*

*Om een vuur te zijn op aarde
dat verwarmt maar niet verslindt
is hij onder ons geboren
als een weerloos mensenkind.*

*Om een licht te zijn op aarde
dat de duisternis verjaagt
is hij onder ons geboren
als een stem die waarheid vraagt.*

*Om de vreugde van de aarde,
vrede, recht in overvloed
is hij onder ons geboren,
Gods geschenk dat leven doet.*

JEZUS GEBOREN

Lucas 2:1-16

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam.

Ook Jozef ging op weg om zich te laten inschrijven. Samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was, reisde hij van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde. Terwijl ze daar waren brak de dag van haar bevalling aan en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkeld hem in doeken en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het gastenverblijf.

Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door de stralende luister van de Heer, zodat ze hevig schrokken. De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen dat grote vreugde betekent voor heel het volk: vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de messias, de Heer. Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in doeken gewikkeld in een voederbak ligt.' En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

*'Eer aan God in de hoogste hemel
en vrede op aarde voor de mensen
die Hij liefheeft.'*

Toen de engelen waren teruggegaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: 'Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.' En ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef met het kind dat in de voederbak lag.

LIED

*Eer zij God in onze dagen,
eer zij God in deze tijd.
Mensen van het welbehagen,
roept op aarde vrede uit.
Gloria in excelsis Deo (2x).*

*Eer zij God die onze Vader
en die onze koning is.
Eer zij God die op de aarde
naar ons toe gekomen is.
Gloria in excelsis Deo (2x).*

*Lam van God, gij hebt gedragen
alle schuld tot elke prijs,
geef in onze levensdagen
peis en vrede, kyrieleis.
Gloria in excelsis Deo (2x).*

OVERWEGING

Eén ster
maakt de lucht minder dreigend.
Eén kaars
maakt de nacht minder zwart.
Eén hand
maakt de weg minder eenzaam.
Eén stem
maakt de dag minder stil.
Eén vonk
kan begin van nieuw vuur zijn.
Eén noot
het begin van een lied.
Eén kind
het begin van een toekomst.

Jacqueline Roelofs – van der Linden

Sterke verhalen vertellen, dat doen we allemaal graag op z'n tijd. Je krijgt de volle aandacht, want bijna iedereen is er gevoelig voor. Waarheid en verbeelding, feit en fictie, lopen telkens in elkaar over, zo verrassend soms, dat de fantasie geprikkeld wordt en het verhaal een heel eigen leven gaat leiden in de verbeelding van elke hoorder afzonderlijk.

Als je kerst zo ervaart, met die ster die de weg wijst; een paar schilderachtige koningen of wijzen, op kamelen zoekend naar een koningskind; herders, die in de nacht wakker worden van engelengezang; en een baby in een voederbak, ergens in een verlaten schapestal in het veld, als het in die romantische omljsting blijft steken, dan ontgaat je toch wel de eigenlijke bedoeling van dat verhaal.

Ik heb vandaag een echt sterk verhaal voor jullie: Kerstmis! Een van de sterkste verhalen ooit verteld, maar dan in een heel andere betekenis van het woord. Een verhaal met een geweldige spankracht: het gaat over Gods greep naar de macht; een onbloedige staatsgreep door een weerloos kind. Het volk dat in het donker wandelt, wij dus, midden in een klimaatcrisis, geteisterd door maatschappij-ontwrichtende natuurrampen, opgeschrikt door oorlogswaanzin met onschuldige burgers als bommenvoer en verlamd door de enorme problemen van honger en armoede, ook in je eigen straat; wij zien een groot licht. Die woorden van Jesaja mogen wij ons nu, persoonlijk aantrekken. Eerlijkheidshalve moet ik zeggen: wij kunnen een groot licht zien, dat hangt af van je

instelling, van de ogen waarmee je kijkt. Wie zich neerlegt bij de bestaande toestand: mensen opgestapeld in krottenwijken, vluchtelingen in gammele bootjes op zee, polarisering in de samenleving, geweld tegen minderheden en schrijnend onrecht alom, die begrijpt van Kerstmis niets. Wie durft te geloven in verandering, al moet de onderste steen boven komen, wie het lef heeft om het aanschijn van de aarde mee te vernieuwen, wie tekens van hoop langs de weg plaatst, die ziet een ster, die ziet licht in een donkere maatschappij.

Kerstmis is geen doekje voor het bloeden, geen sentimenteel verhaaltje, maar het sterke verhaal van mensen van goede wil, die rotsvast geloven in een nieuwe wereld, waarin niet een derde van honger crepeert, waar mensen niet als ratten sterven. Kerstmis is een aanklacht tegen de zelfgenoegzaamheid en de arrogantie van een politiek, die – de mond vol van bestaanszekerheid – de levens van duizenden medemensen ontregelt en veroordeelt tot het bestaansminimum, de grens van de nieuwe armoede.

Een sterk verhaal, jazeker, en de sterke mensen zijn toevallig niet de machthebbers, de heersers, maar kleine, kwetsbare mensen, zonder stem, zonder gezicht; die lijken sprekend op God, die zien Gods plan met de toekomst van zijn mensen en zijn wereld. Wat heeft zo'n kind ons nog te zeggen?

Een grandioos sterk verhaal en dat klinkt zo: Ik ga met alle mensen van goede wil, deze chaotische wereld veranderen in een plek waar je kunt leven, onbekommerd, waar je mijn onbedorven geest kunt inademen en waar jullie voor elkaar zullen bestaan. En die nieuwe maatschappij zal beloond worden op recht en gerechtigheid. Let maar eens op, het is al begonnen: zie je die ster niet?

Zalig Kerstmis.

ORGELSPEL

Noël – Claude Balbastre
(1727-1799)

LIED

Gaat u staan

*Op wacht bij hun schapen
maken mensen zorgen
wat brengt ons de morgen
aan nieuwe zorg.
Zie dan naar boven
laat uw hart geloven.
Wij wachten met gebeden (3x)
op onze God.*

*Een teken een wonder
kleine vlam van leven
een kind ons gegeven
in Betlehem.*

*Dauw uit den hoge
ligt nog in zijn ogen.
Wij wachten met gebeden (3x)
op onze God.*

COLLECTE

Dank voor uw gulle gave om
Open Kerk aan de gang te houden

Brood en beker

HARPSPEL

German traditional
Arr. Anne Macdearmid
Still the Night

GEDACHTENIS

V. Het schijnsel van uw glans over ons bestaan
de warmte van uw adem door ons heen
een teken van uw genade in ons leven

het gloren van uw ochtend in onze nacht
met elkaar het brood breken, het leven delen
de beker zoet en zuur samen drinken
en doorgeven tot alles zal zijn voldragen.

Denk aan die pijn hebben, tobben,
in 't ongewisse verkeren
en ben dankbaar om hen die
– geen moeite te veel – hen bijstaan.

Bid voor hen die alle lief en leed
met ons deelden en ons zijn ontvallen,
naam voor naam, gezicht voor gezicht.

Meer nog dan anders missen wij rond
Kerstmis onze dierbaren die gestorven zijn.
We doen er goed aan hen allen hier te
gedenken. Vanavond noemen we hier in het
bijzonder de naam van Hans den Biggelaar
(2019), rond zijn verjaardag. Ook gedenken
wij Harrie Jansen, overleden op 19 augustus
van dit jaar. Dat zij geborgen mogen zijn bij
de Bron van alle liefde.

Bidden wij voor allen
die de weg kwijtraken in onze wereld,
die zo verward is en zo vol is
van aanhoudend oorlogs- en natuurgeweld.

Wees ons nabij nu alles zo onzeker is.
Geef ons de kracht en de moed
om vol te houden;
dat de wanhoop ons niet overmeestert.

Moge de Geest van wijsheid en verstand
de wereldleiders eindelijk eens bezielen
tot stappen die tot vrede leiden.

A. Er zij licht, vrede, rust.

KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't naamloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen in
de bevende zekerheid*

*dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

GEBED AAN TAFEL

De zon brengt warm de dag aan het licht,
hult de avond in schemer;
maan en sterren blinken in de nacht,
verbleken bij het gloren van de ochtend.

Bergen rijzen tot boven de wolken;
bomen wortelen diep,
reiken wuivend hemelhoog;
zeeën golven tot voorbij de einder.

Vogels zingen het licht tegemoet,
groeten het donker en zwijgen;
bloemen bloeien veelkleurig fier,
buigen het hoofd mettertijd.

Het ontroert wie ziet en hoort
spréékt en raakt ons -
verwant als we zijn aan de aarde
en verweven met U, van wie zij spreekt.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Mensen komen en gaan
beleven lief en leed;
genieten geluk en
krijgen het zwaar te verduren.

Ze werken en doen
zolang het gaat, zo goed ze kunnen.
Ze zoeken elkaar, willen vrede,
sprekende stilte, rust vinden.

Van woestijn maken ze akker,
herbouwen op ruïnes hun stad.
En hoe ook getroffen lamgeslagen,
ze staan weer op en vervolgen hun weg.

Mensen zichzelf een wonder:
hoe zij zoeken en reiken naar U,
vanwaar ze zijn, waarvoor ze doen
en naar wie onderweg.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Eén kwam er in de wereld
die de hemel op aarde zag,
een zee van recht en gerechtigheid.

die niet deed dan goed;
van geweld niet wilde weten,
omzag naar zwak en gekwetst.

die door waan en waas
een spoor van licht heeft getrokken
de einder voorbij.

die tegen schijn en ongeloof in
trouw en onbevangen leefde
in het volste vertrouwen.

In hem
herkennen wij onze ware aard;
zien we U, de Eeuwige in de tijd.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

Hij heeft zijn testament gemaakt,
brood genomen en gedeeld:
brood, het leven gegeven
met al zijn zoet en zuur;
brood, ons kwetsbaar broos bestaan
dat eens zal zijn geheeld.

Hij heeft zijn visioen en leven
aan die bleven in handen gegeven;
de beker, tot de bodem toe gedronken,
overgedragen aan die na hem komen;
tot waarop wij hopen zal zijn vervuld.

Zo'n vertrouwen is
in geen graf of dood te vangen,
brengt alles aan het licht
en in liefde tot voltooiing.
Laat de aarde glanzen van U
de Eeuwige, God en Goed.
Bid dan zoals hij
gebeden heeft.

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome; uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.*

V. U bent allemaal welkom om het brood en de
beker van het leven met elkaar te delen.

COMMUNIE

ORGELSPEL

Ons is geboren een Kindekijn
J.P. Sweelinck (1562-1621)

LIED

*Hark, the herald angels sing:
Glory to the newborn king.
Peace on earth and mercy mild
God and sinners reconciled.
Joyful all the nations rise
join the triumph of the skies
with the ang'lic host proclaim:
Christ is born in Bethlehem.
Hark the herald angels sing:
Glory to the newborn king.*

*Hark, the herald angels sing:
Glory to the newborn king.
Peace on earth and mercy mild
God and sinners reconciled.
Joyful all the nations rise
join the triumph of the skies
with the ang'lic host proclaim:
Christ is born in Bethlehem.
Hark the herald angels sing:
Glory to the newborn king.*

HARPSPEL

Wels Traditional
Arr. S. Staneslow
Deck the Hall with Boughs of Holy

LIED

*Stille nacht, heilige nacht
mensenkind lang verwacht
die de wereld eens zaligen zal
wordt geboren in Betlehems stal
God aan U zij de eer
God aan U zij de eer.*

*Stille nacht, heilige nacht,
Vrede wordt ons gebracht
Mensen blind en in duister gehuld
wordt de hoop en belofte vervuld.
Amen, U zij de eer,
Amen, U zij de eer.*

GEBEDEN EN LIED

Gezegd en gezongen

V. Het is Kerstmis.

Laat deze dagen omwille
van jezelf en elkaar
niet loos en leeg voorbijgaan.
Weet wie je van binnen bent
en doe dan wat je kunt.
Laat je niet opjagen tot
nooit genoeg, altijd meer.

G. *Bij U is er rust, ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven,
het volle leven; op U vertrouw ik.*

V. Het is Kerstmis.

Laat deze dagen omwille
van vriend en vreemde
niet voor evenveel passeren.
Vraag binnen die buiten staan,
maak licht waar het donker en
breng warmte waar het kil is.
Besef dat overdaad schaadt.

G. *Bij U is er rust, ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven,
het volle leven; op U vertrouw ik.*

V. Het is Kerstmis.

Laat deze dagen omwille
van de kwetsbare naasten
niet klakkeloos voorbijgaan.
Heb zorg voor die hulp behoeven,
ga op bezoek bij die eenzaam zijn,
bemoedig die de moed opgeven en
praat met die het niet meer weten.

G. *Bij U is er rust, ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven,
het volle leven; op U vertrouw ik.*

AFSLUITING

De eerstvolgende viering van Open Kerk is op
zaterdag 13 januari 2024. Ook dan bent u
natuurlijk weer van harte welkom.
Graag nodig ik u uit om te gaan staan voor de
Zegenwens.

ZEGENWENS

Gezongen

*De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe zijn aangezicht
over u lichten, en zij u genadig.
De Levende verheffe
zijn aangezicht over u,
en geve u vrede.*

*Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en wees ons genadig.
Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede.*

V. Gun uzelf en elkaar de zaligheid van deze dagen. Zalig Kerstmis en wees gezegend in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

A. Amen.

ORGELSPEL

Der Tag ist so freudenreich
Johann Pachelbel (1653-1706)

Komende vieringen van Open Kerk Helvoirt
Zaterdag 13 januari 2024
Zaterdag 27 januari 2024
Zaterdag 10 februari 2024

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk Helvoirt, mede op basis van teksten van Peer Verhoeven.
Overweging: Louis Nabbe / Patric Vlemmix.
Lectoren: Inge Goossens, Patric Vlemmix en Wim Weren.
Koor onder leiding van Marcel Zagers.
Organist: Jac Peeters.
Harpiste: Dorine van Dijk.

LIEDKEUZE

- K 91b Door het donker hier gekomen,
Sytze de Vries / Willem Vogel.
- K 93 Als een ster in lichte luister,
Sytze de Vries / Willem Vogel.
- K 5 Om een mens te zijn op aarde,
Henk Jongerius / Trad.
- K 23 Eer zij God in deze dagen,
Willem Barnard / Trad.
- K 22 Op wacht bij hun schapen,
Harrie Beex / Henk de Croon.
- A 261 Klein Danklied,
Ad den Besten / Michael Stumpel.
- A 6 Alwie eten van dit brood, couplet 3 van:
Mijn God ik zoek naar U,
Peer Verhoeven / Hubert Parry.
- A 76 Onze Vader,
Nicolai Rimsky-Korsakov.
- K 139 Hark, the herald angels sing,
Felix Mendelssohn / William Hayman
Cummings.
- K 24 Stille nacht,
Trad. / Peer Verhoeven, P. Hermans.
- A 263 Bij U is er rust,
Peer Verhoeven / Taizé.
- A 280 Zegenbede,
Numeri 6:24-27 / Gert Bremer.

AFBEELDING

Ella van der Most.

INTENTIES

Wij spreken in elke viering intenties uit voor overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u ook andere intenties doorgeven.

© Open Kerk Helvoirt, 24 december 2023